

MINISTER ZDROWIA

MZ-ZP-Z-073-25311-38/MF/13

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 04.08.2013 r.

nr. 4173 podpis M. Piórci

Warszawa, 2013-08-30

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 5.08.13
nr. 7731 podpis M. Piórci

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W związku z oświadczeniem Pana Zbigniewa Meresa, Senatora RP, złożonym na 38. posiedzeniu Senatu RP w dniu 9 sierpnia 2013 r., przekazanym przy piśmie z dnia 13 sierpnia 2013 r., znak: BPS/043-38-1641/13, w sprawie sytuacji opieki diabetologicznej w Polsce, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

W 2010 r. rozpoczęto realizację nowego programu zdrowotnego pn. „Narodowy program przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym”, składającego się z kilku modułów tematycznych, poświęconych profilaktyce określonej choroby, zaliczanej do grupy chorób cywilizacyjnych.

W odniesieniu do programu zdrowotnego ukierunkowanego na problematykę cukrzycy, Moduł II ww. programu stanowił program pn. „Program Prewencji i Leczenia Cukrzycy w Polsce na lata 2010-2011”, którego głównym celem była poprawa stanu wiedzy społeczeństwa na temat cukrzycy, poprzez upowszechnianie wiedzy o cukrzycy i zdrowym stylu życia, stworzenie systemu szkoleń dla pacjentów, ich rodzin oraz wybranych grup zawodowych, poprawa jakości opieki nad chorymi na cukrzycę, poprzez działania edukacyjne na rzecz tej grupy chorych. W 2010 r. w ramach Programu opracowano m.in. materiały informacyjno-edukacyjne na temat cukrzycy adresowane do dzieci, rodziców, opiekunów i rówieśników dzieci chorych na cukrzycę. Ponadto opracowano koncepcje scenariuszy do filmów edukacyjnych na temat powikłań cukrzycy, opracowano i uruchomiono stronę internetową www.edu-cukrzyca.pl, na której zamieszczono informacje

o cukrzycy typu 1. W 2010 r. przeprowadzono także badania dotyczące poziomu wiedzy społeczeństwa polskiego na temat przyczyn powstawania cukrzycy, sposobów zapobiegania i jej powikłań. W ramach zadania pn. „*Akcje społeczne promocyjno-edukacyjne obejmujące profilaktykę diabetologiczną o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym*” w latach 2010-2011 przeprowadzono m.in. szkolenia edukacyjne dla pacjentów, szkolenia edukacyjne dla pielęgniarek, a także dla uczniów w szkołach. Na uwagę zasługuje również fakt, iż w ramach bezpłatnych badań profilaktyczno-diagnostycznych prowadzono badania w zakresie podstawowym (pomiar cukru we krwi, ciśnienia tętniczego, tkanki tłuszczowej, masy ciała, pomiar wzrostu) oraz w zakresie bezpłatnych konsultacji specjalistycznych z możliwością wykonania badań specjalistycznych, takich jak: opracowanie stopy cukrzycowej, pedobarografia, neurotensjometria, doppler, echo serca, badanie dna oka, badanie pola widzenia, hemoglobiny glikowanej HbA1c, poziomu kreatyniny. Przygotowane w 2010 r. materiały edukacyjne (tj. broszury oraz filmy instruktażowe mające charakter informacyjny na temat cukrzycy) zostały rozdystrybuowane do poradni diabetologicznych dla dzieci oraz do szkół podstawowych na terenie całego kraju. Ponadto zorganizowany został konkurs internetowy dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych na temat cukrzycy, w którym do udziału zgłosiło się ponad 1 000 placówek edukacyjnych. W ramach programu w 2011 r. nagrane zostały również 4 (30-sekundowe) filmy telewizyjne o charakterze informacyjno-edukacyjnym na temat cukrzycy i jej powikłań, skierowane do ogółu społeczeństwa, które emitowane były bezpłatnie na antenach telewizji ogólnopolskich. Istotnym elementem było rozszerzenie programu w 2011 r. o dodatkowe zadanie związane z przeprowadzeniem szkoleń dla pielęgniarek i położnych przygotowujących do pracy na stanowisku edukatora.

W 2012 r. wdrożono do realizacji program stanowiący kontynuację zadań realizowanych w latach 2010-2011 pn. „*Narodowy Program Profilaktyki i Edukacji Diabetologicznej*”, którego głównym celem było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat cukrzycy wśród społeczeństwa, zmniejszenie występowania czynników ryzyka, stworzenie skutecznych strategii zapobiegania powikłaniom związanym z leczeniem cukrzycy oraz poprawa jakości życia poprzez edukację zdrowotną i badania. W 2012 r. w ramach działań profilaktyczno-edukacyjnych kontynuowano przeprowadzanie bezpłatnych profilaktycznych badań w zakresie podstawowym i w zakresie badań specjalistycznych, a w zakresie akcji informacyjno-edukacyjnych przeprowadzono szkolenia dla uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych na temat profilaktyki cukrzycy oraz zasad udzielania pierwszej pomocy

osobom chorym na cukrzycę. W 2012 r. w ramach edukacji personelu medycznego w zakresie diabetologii prowadzono kolejne szkolenia z zakresu edukacji diabetologicznej dla pielęgniarek i położnych przygotowujące do pracy na stanowisku edukatora ds. diabetologii. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w 2012 r. w ramach ww. programu w zakresie edukacji wybranych grup zawodowych wprowadzono szkolenia dla funkcjonariuszy Policji z zakresu udzielania pierwszej pomocy osobom chorym na cukrzycę.

Biorąc pod uwagę fakt, iż brak profilaktyki i lekceważenie czynników ryzyka prowadzi do rozwoju m.in. cukrzycy, a w efekcie do wielu powikłań, należy zaznaczyć, iż – w zależności od środków finansowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia - przewiduje się kontynuację programów zdrowotnych, ukierunkowanych na problematykę cukrzycy, w tym również na edukację społeczeństwa w zakresie prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia, jako czynników zapobiegających występowaniu cukrzycy.

Ponadto, dokument strategiczny, jakim jest „*Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015*”, określa główne kierunki prozdrowotnej polityki państwa, co nadaje mu szczególną rangę oraz stwarza szansę na skuteczną realizację jego zadań. Podstawowym warunkiem osiągnięcia celów Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015 jest włączenie się do ich realizacji organów administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych, a przede wszystkim społeczności lokalnych i samych obywateli.

Profilaktyka cukrzycy i zapobieganie powikłaniom spowodowanym przez tę chorobę znalazły zapis w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2007-2015 i stanowią cel operacyjny nr 14 pod nazwą „*Usprawnienie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osobami zagrożonymi chorobami układu krążenia, udarami mózgowymi, nowotworami, powikłaniami cukrzycy, chorobami układu oddechowego oraz chorobami reumatycznymi, szczególnie przez działania podstawowej opieki*”. Jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, w ramach zadań zleconych, oraz w zależności od występujących potrzeb i wielkości posiadanego budżetu, realizują programy z zakresu ochrony i profilaktyki zdrowia zapisane w Narodowym Programie Zdrowia.

Ministerstwo Zdrowia prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi na podstawie art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536,

z późn. zm.). Zgodnie z przepisami wyżej wymienionych ustaw, organy administracji publicznej mogą wspierać lub powierzać jednostkom niezaliczonym do sektora finansów publicznych realizację zadań publicznych.

Jednym z zadań publicznych mającym na celu m.in. przeciwdziałanie cukrzycy, zlecanym corocznie do realizacji organizacjom pozarządowym jest zadanie pt. „*Program edukacyjny odnoszący się do eliminacji czynników ryzyka chorób cywilizacyjnych (nadciśnienia tętniczego, nadwagi i otyłości, niskiego poziomu aktywności fizycznej) skierowany do dzieci i młodzieży oraz osób prowadzących siedzący tryb życia*”. W 2013 r. w ramach przeprowadzonego postępowania konkursowego wybrano 5 realizatorów wymienionego powyżej zadania publicznego i zaangażowano środki finansowe w wysokości 437 540 zł z zaplanowanych 468 500 zł.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2013 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych na dzień 1 września 2013 r. insulina glargine finansowana jest ze środków publicznych we wskazaniu: *Cukrzyca typu 1 u dorosłych, młodzieży i dzieci od 6 roku życia; Cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z HbA1c $\geq 8\%$ oraz cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z udokumentowanymi nawracającymi epizodami ciężkiej lub nocnej hipoglikemii oraz cukrzyca typu 1 u dzieci w wieku od 2 do 6 lat oraz cukrzyca o znanej przyczynie (zgodnie z definicją wg WHO)*.

Należy zaznaczyć, że Minister Zdrowia wydaje decyzję o objęciu refundacją i ustaleniu ceny urzędowej, biorąc pod uwagę kryteria zawarte w art. 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.).

W odniesieniu do podnoszonej kwestii braku refundacji leków inkretynowych oraz inhibitorów dipeptydylopeptydazy pragnę podkreślić, iż zgodnie z przeprowadzoną przez Agencję Oceny Technologii Medycznych oceną w odniesieniu do przedmiotowych leków nie wykazano statystycznie istotnych różnic w skuteczności w porównaniu do insuliny lub doustnych leków hipoglikemizujących. Co więcej, zastosowanie przedmiotowych produktów leczniczych odracza w czasie konieczność stosowania insuliny, która jest tańszą technologią lekową, zarówno dla pacjenta jak i dla płatnika publicznego. W związku z powyższym, Ministerstwo Zdrowia oceniło, iż koszty refundacji przedmiotowych produktów leczniczych, przy wykazanych korzyściach, są zbyt wysokie dla płatnika publicznego.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że do Ministerstwa Zdrowia został złożony wniosek o objęcie refundacją i ustalenie ceny urzędowej leku Levemir (insulina glargine). W rekomendacji nr 92/2013 z dnia 29 lipca 2013 r. Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych pozytywnie ocenił objęcie refundacją leku Levemir we wskazaniu: pacjenci z cukrzycą typu 2, leczeni insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy oraz HbA1c $\geq 8\%$ i/lub co najmniej 1 epizodem ciężkiej lub nocnej hipoglikemii zarejestrowanym w tym czasie.

W najbliższym czasie, Ministerstwo Zdrowia podejmie decyzję w przedmiocie objęcia refundacją i ustaleniu ceny urzędowej leku Levemir w ww. wskazaniu, biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 12 ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU
Igor Radziewicz-Winnicki